



Hovedkonklusioner fra spørgeskema om omstilling til en ny folkeskole

KL har i perioden medio oktober til medio november 2014 gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt de kommunale skoleforvaltninger.

Undersøgelsen fokuserer på kommunernes omstilling til en ny folkeskole. Med folkeskolereformen er tydeliggjort vigtigheden af, at der på alle niveauer styres på elevernes faglige resultater og udvikling samt trivsel. Der vil dog gå nogen tid, før reformen afspejles i forbedrede elevresultater. Samtidig er der stor politisk efterspørgsel efter viden om, hvordan det går med omstillingen til den ny folkeskole. Det er i dette lys, at undersøgelsen skal ses.

Med undersøgelsen er der lagt vægt på at tilvejebringe et nyttigt videngrundlag for dem, der implementerer reformen, samtidig med at imødekomme den politiske efterspørgsel efter information om status for implementering af reformen.

Formålet med undersøgelsen er at:

- 1) Bidrage til omstillingsprocessen i den enkelte kommune ved at tilvejebringe et videngrundlag, hvor man kan spejle egne beslutninger og egen proces op imod andre kommuners løsninger
- 2) Bidrage til dialogen mellem KL og kommunerne om, hvordan KL bedst kan understøtte de processer, der er i gang i kommunerne
- 3) Bidrage med fakta til den politiske dialog mellem KL og Regeringen, samt til den statslige koordinations- og styregruppe om reformer og arbejdstidsregler på uddannelsesområdet
- 4) Bidrage med fakta i den offentlige debat. Der har kørt mange historier i medierne, og det er vigtigt at kunne nuancere historierne med faktabaseret viden

Den 3. december 2014

Sags ID: SAG-2014-01418

Dok.ID: 1945058

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

Telefon

www.kl.dk

Side 1/4

Hovedkonklusioner

Nedenfor opsummeres hovedkonklusionerne fra spørgeskemaet. Frekvensfordelingerne på alle spørgsmålene findes i dokumentet 'KL spørgeskema folkeskole nov2014, fordelinger', der er sendt ud til kommunerne sammen med dette dokument. De åbne besvarelser er brugt til at uddybe og kvalificere de kvantitative resultater og vil derudover løbende blive brugt i KL's interessevaretagelse og dialog med kommunerne.

Kommunernes prioriterede fokusområder ift. reformimplementering:

- Kommunerne er i spørgeskemaet blevet bedt om at prioritere, hvilke tre områder de har allerstørst fokus på i forbindelse med implementeringsprocessen. De områder, flest kommuner prioriterer, er, hvordan **undervisningen kan gøres mere målstyret**, og hvordan **ledelsen kan komme tættere på medarbejdernes faglige praksis**. Blandt en række temaer, der alle er vigtige og centrale, har kommunerne altså størst fokus på disse områder, hvor vi er helt inde i kernen af den forandring, der skal ske i skolen, hvis resultaterne for alvor skal rykke (se side 6 i resultatoversigten)
- Samtidig med, at der i kommunerne er stort fokus på elevernes faglige resultater, fastholder kommunerne også i høj grad fokus på og tæt styring af **inklusion**. Dvs. der er både fokus på inklusion af flest mulige børn i folkeskolens fællesskaber samtidig med målrettede bestræbelser på at skabe størst mulig læring og trivsel (se side 6, 17 og 18 i resultatoversigten)
- Kommunalpolitisk opfølgning på **faglige resultater og trivsel** er blandt de områder, der styres tættest og er mest i fokus i kommunerne. Det er et af kerneelementerne i reformen, at der sker en progression i elevernes læring og en tæt opfølgning af dette. Nogle kommuner udøver en mere overordnet politisk styring af området, hvilket kan afspejle et stort råderum til skolerne ift., *hvordan* man vil forbedre resultaterne (se side 6, 17 og 18 i resultatoversigten)
- **Kompetenceudvikling** er ligeledes blandt de områder, kommunerne har størst fokus på, og som styres tættest af forvaltningen. Det er helt centralt at afklare, hvilke kompetencer der skal være til stede i den nye folkeskole, både blandt ledere og medarbejdere. De åbne besvarelser viser, at det både handler om kompetencedækning i fagene (jf. målet om fuld kompetencedækning), men også om kompetenceudvikling til at gennemføre og følge op på målstyret undervisning, synlig læring, klasserumsledelse, inklusion mv. Og at det både er skoleledere, lærere og pædagoger, der er i fokus (se side 6, 17 og 18 i resultatoversigten)

Pædagogernes opgaver i skolen

- Én af intensionerne med reformen er et tættere samarbejde mellem lærere og pædagoger. **Pædagogernes opgaver** i skoledagen er derfor et

centralt tema. Resultaterne viser, at pædagogerne i skolen primært indgår i indskolingen og i den understøttende undervisning. I en del kommuner deltager pædagogerne også i den understøttende undervisning og/eller i den fagopdelte undervisning på mellemtrinnet og i udskolingen fx som ekstra ressourceperson (se side 8 i resultatoversigten)

- Pædagogernes **hovedopgaver** i skolen er at fremme trivsel, bevægelse samt læringsfællesskaber. Derudover er det i en del kommuner også en opgave for pædagoger at bidrage til at fremme læringsmål (se side 9 i resultatoversigten)
- De åbne besvarelser viser stort fokus i kommunerne på pædagogernes kompetenceudvikling samt på at skabe et velfungerende teamsamarbejde samt en sammenhængende arbejdsdag for pædagoger

Lektiehjælp og faglig fordybelse

- I langt størstedelen af kommunerne varetages **lektiehjælp og faglig fordybelse** i samarbejde mellem lærere og pædagoger. Det er en ny opgave for begge faggrupper og i nye samarbejdsrelationer. I langt størstedelen af kommunerne er det endvidere placeret på skolen (se side 11 i resultatoversigten)
- De åbne besvarelser viser, at det i mange kommuner og på mange skoler opleves som en udfordring, at lektiehjælp og faglig fordybelse skal ligge i ydertimerne
- De åbne besvarelser viser endvidere, at kommunerne har stort fokus på at udvikle og erfaringsopsamle ift. den del, der handler om faglig fordybelse

Arbejdsforhold på skolerne

- Kommunerne har i vidt omfang valgt en fleksibel tilrettelæggelse af **tilstedeværelse**, hvor lærerne i udgangspunktet skal være til stede på skolerne, men hvor det under forskellige betingelser kan fraviges (se side 13 i resultatoversigten)
- Skolerne er stort set i mål med at etablere **lærerarbejdspladser** på skolerne (se side 14 i resultatoversigten)
- De åbne besvarelser viser stort fokus i kommunerne på dialog, inddragelse, medarbejdertrivsel og arbejdsmiljø
- Kun i mindre omfang opleves rekrutteringsproblemer på skolerne. Rekrutteringsproblemerne er især knyttet til bestemte fag (se side 14 i resultatoversigten)

Den politiske og administrative styring

- Ikke overraskende er der stor forskellighed i **kommunernes politiske styring** af implementeringsprocessen. Dette afspejler dels, at det, der

kan være en udfordring i én kommune, kan køre mere problemfrit i en anden kommune. Og dels afspejler det, at der er forskellige traditioner i kommunerne med hensyn til arbejdsdelingen mellem det politiske og det administrative niveau (se side 17 i resultatoversigten)

- Der er generelt en meget tæt **administrativ styring** og hyppig dialog mellem forvaltning og skoler om mange af de centrale temaer ifm. omstillingen til en ny folkeskole (se side 18 i resultatoversigten)

Øvrige resultater

- *Tilrettelæggelse af understøttende undervisning:* Den understøttende undervisning tilrettelægges forskelligt i kommunerne. Dette giver forskellige erfaringer at trække på. Mange kommuner fremhæver i de åbne besvarelser, at der i år 1 eksperimenteres med forskellige former, hvorefter det evalueres inden år 2 (se side 21 i resultatoversigten)
- *Den åbne skole:* Udover samarbejdet med musikskoler og ungdomsskoler er der i alle kommuner skoler, der samarbejder med foreningsliv og ungdomsuddannelser, og i næsten alle kommuner er der skoler, der samarbejder med kulturinstitutioner og virksomheder. De åbne besvarelser viser stort fokus i kommunerne på at indgå og udvikle samarbejdet med fokus på elevernes læring (se side 22 i resultatoversigten)
- *Motion og bevægelse:* Indgår på størstedelen af skolerne både i den fagdelte og den understøttende undervisning. De åbne besvarelser viser stort fokus på videndeling og videreudvikling (mange har allerede været i gang et stykke tid), herunder større integration med undervisningen (se side 22 i resultatoversigten)
- *Skolebestyrelserne:* Resultaterne viser, at kommunerne i stort omfang har inddraget skolebestyrelserne, primært ved at lægge op til at skolebestyrelserne giver deres eksisterende principper et gennemsyn efter reformen og ved at invitere dem med ind i samarbejdsfora med kommunalpolitikere og forvaltning (se side 24 i resultatoversigten)
- *Information og inddragelse af elever og forældre:* Kommunerne informerer i vidt omfang forældre og elever. Der sker også mange steder en inddragelse af forældre og elever. Der er dog et potentiale ift. at tænke i en tættere inddragelse i udviklingen af en ny skole (se side 25 i resultatoversigten)
- *Digitalisering:* I spørgeskemaet er kun spurgt ind til et meget lille hjørne af den store omfattende proces med at gøre læringen mere digital. Resultatet viser, at kommunerne i høj grad arbejder med at gøre læremidlerne mere digitale (se side 27 i resultatoversigten)
- *EUD-reformen:* De kommunale forvaltninger er i høj grad i dialog med skolelederne og UU-lederne om de nye uddannelsesparathedsvurderinger (se side 29 i resultatoversigten).

Omstilling til en ny folkeskole

Resultater af spørgeskema til de
kommunale skoleforvaltninger



Om undersøgelsen

- 96 kommuner har besvaret, heraf 1 delvist, 2 ikke besvaret
- Dataindsamlingen er foregået fra oktober-november 2014
- Besvaret i de kommunale skoleforvaltninger

Om undersøgelsen

- Formål med undersøgelsen:
 - Bidrage til omstillingsprocessen i den enkelte kommune ved at tilvejebringe et videngrundlag, man kan spejle egne beslutninger og egen proces op imod
 - Bidrage til dialogen mellem KL og kommunerne om, hvordan KL bedst kan understøtte de processer, der er i gang i kommunerne
 - Bidrage med fakta til den politiske dialog mellem KL og Regeringen, samt til den statslige koordinations- og styregruppe om reformer og arbejdstidsregler på uddannelsesområdet
 - Bidrage med fakta i den offentlige debat. Der har kørt mange historier i medierne, og det er vigtigt at kunne nuancere historierne med faktabaseret viden

Temaer i undersøgelsen

- Kommunernes prioriterede fokusområder ift. reformimplementering
- Pædagogerne opgaver i skoledagen
- Lektiehjælp og faglig fordybelse
- Arbejdsforhold på skolerne
- Politisk og administrativ styring
- Andre resultater
 - Tilrettelæggelse af understøttende undervisning
 - Motion og bevægelse
 - Den åbne skole
 - Kommunikation og inddragelse
 - Digitalisering
 - EUD-reform

Kommunerne's fokusområder den kommende tid



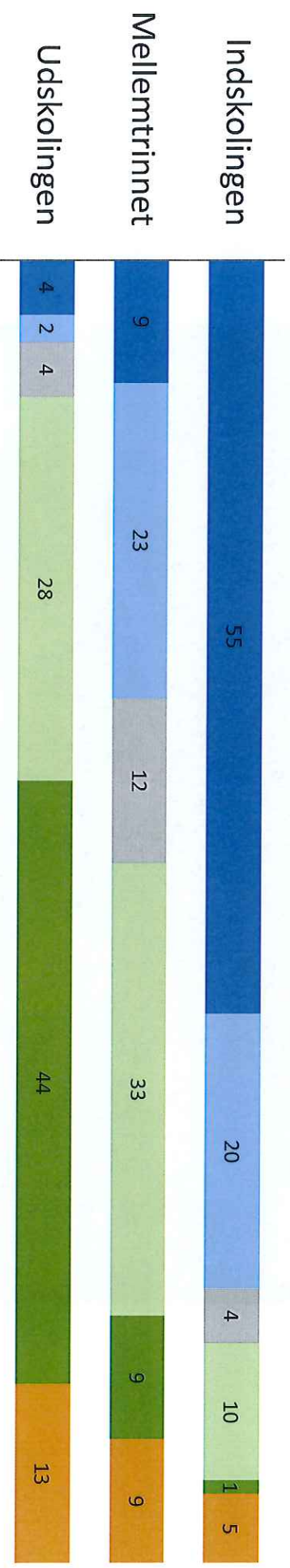
Kommunerne fremhæver følgende fokusområder i prioriteret rækkefølge:

1. Hvordan undervisningen kan gøres mere målstyret, herunder brug af den nye elevplan og de nye fælles mål
2. Hvordan ledelsen kan komme tættere på den faglige praksis
3. Hvordan og i hvad ledere og medarbejdere skal kompetenceudvikles
4. Hvordan inklusionen kan styrkes
5. Hvordan indikatorer for elevernes resultater og trivsel kan indgå en i overordnet (politisk) målstyring
6. Hvordan den længere og mere varierede skoledag konkret skal tilrettelægges, så den bedst muligt understøtter elevernes læring og trivsel
7. Hvordan medarbejdernes arbejdsmiljø og trivsel kan styrkes
8. Hvordan forskning om læring i højere grad kan integreres i undervisningen
9. Hvordan teamsamarbejdet på skolerne kan styrkes
10. Hvordan pædagogerne skal indgå i skoledagen
11. Hvordan der skal kommunikeres om den nye skole, og hvordan der skabes opbakning til den nye skole i den brede befolkning
12. Hvordan skolerne kan samarbejde mere med det omgivende samfund
13. Hvordan den brede forældregruppe kan inddrages i udviklingen af folkeskolen, og hvordan forældres ressourcer kan anvendes
14. Hvordan motion og bevægelse bliver integreret i elevernes skoledag
15. Hvordan eleverne kan inddrages i udviklingen af folkeskolen
16. Hvordan de nye fag og de flere timer skal udmøntes
17. Hvordan samarbejdet med skolebestyrelserne fremover skal være
18. Hvordan de fysiske rammer på skolerne skal være, herunder medarbejderarbejdspladser

Pædagogerernes opgaver i skoledagen

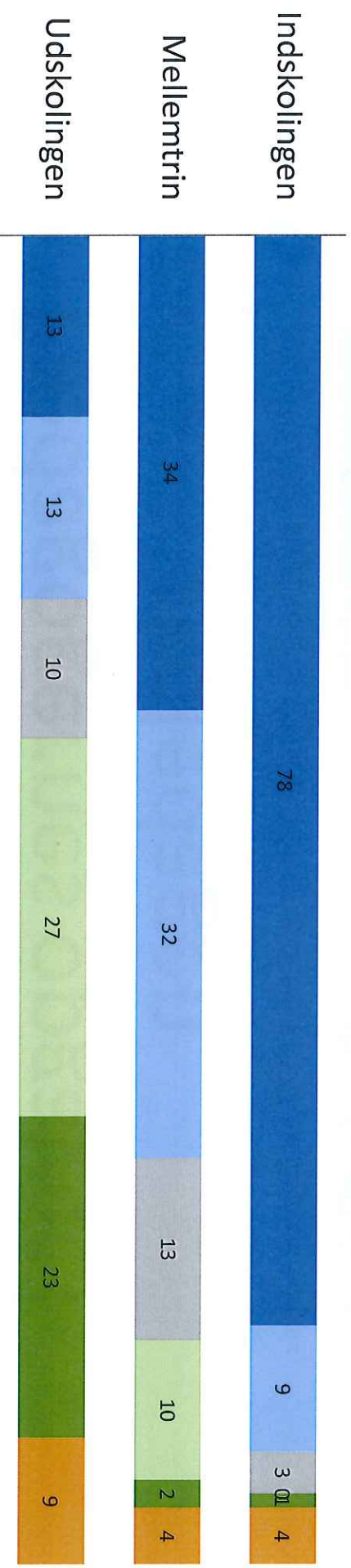


Pædagogerne deltager i den fagdelte undervisning?



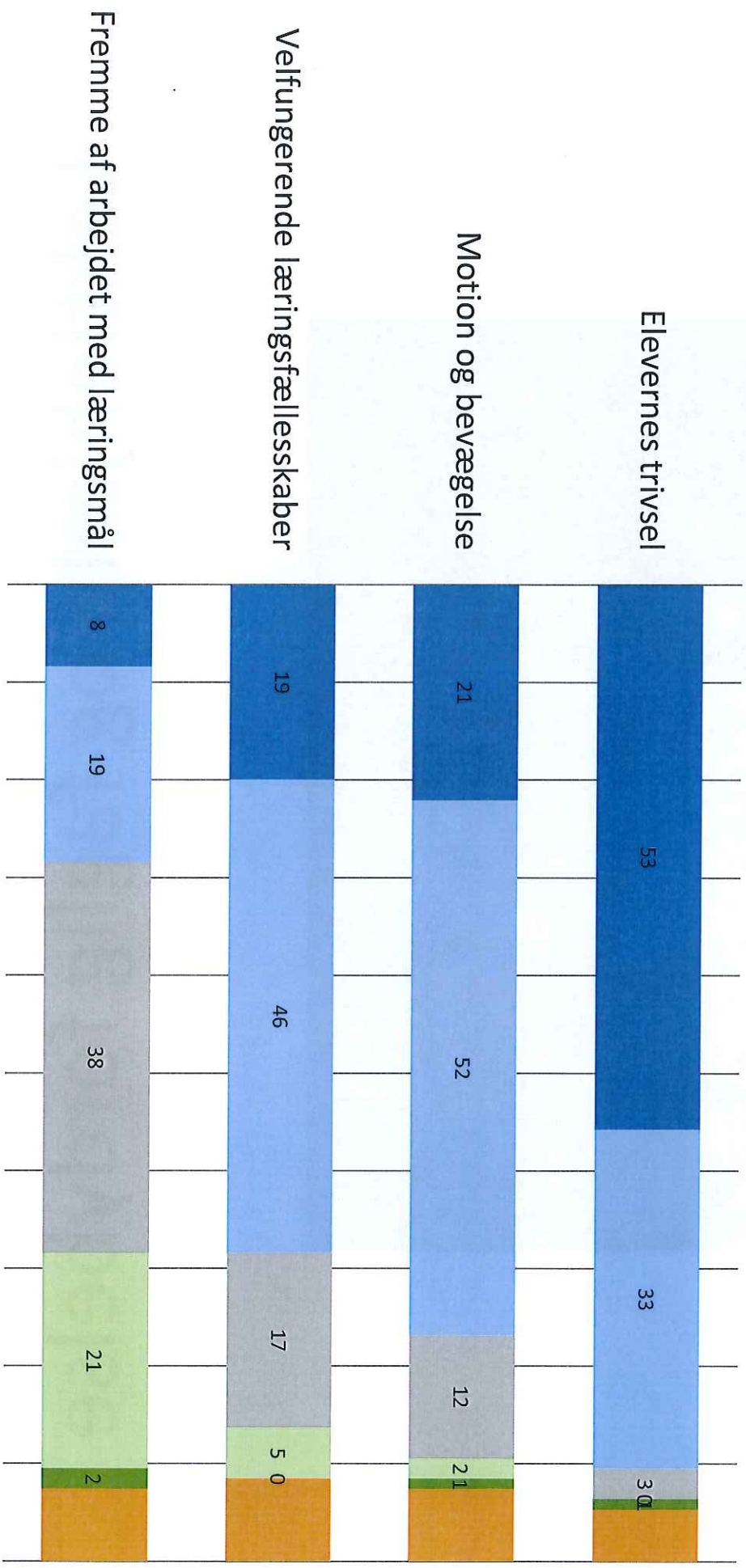
- På alle skoler
- På over halvdelen af skolerne
- På ca. halvdelen af skolerne
- På under halvdelen af skolerne
- På ingen skoler
- Ved ikke

Pædagogerne deltager i den understøttende undervisning?



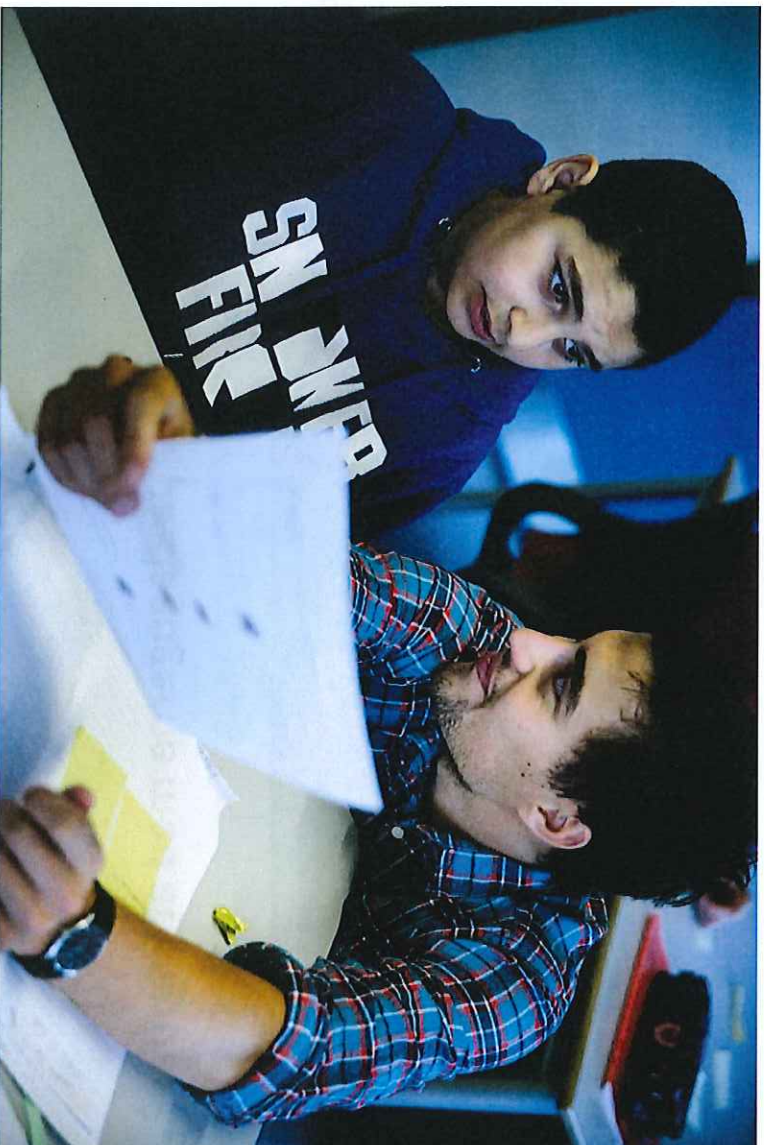
- På alle skoler
- På over halvdelen af skolerne
- På ca. halvdelen af skolerne
- På under halvdelen af skolerne
- På ingen skoler
- Ved ikke

Hvilke mål arbejder pædagogerne med at fremme?

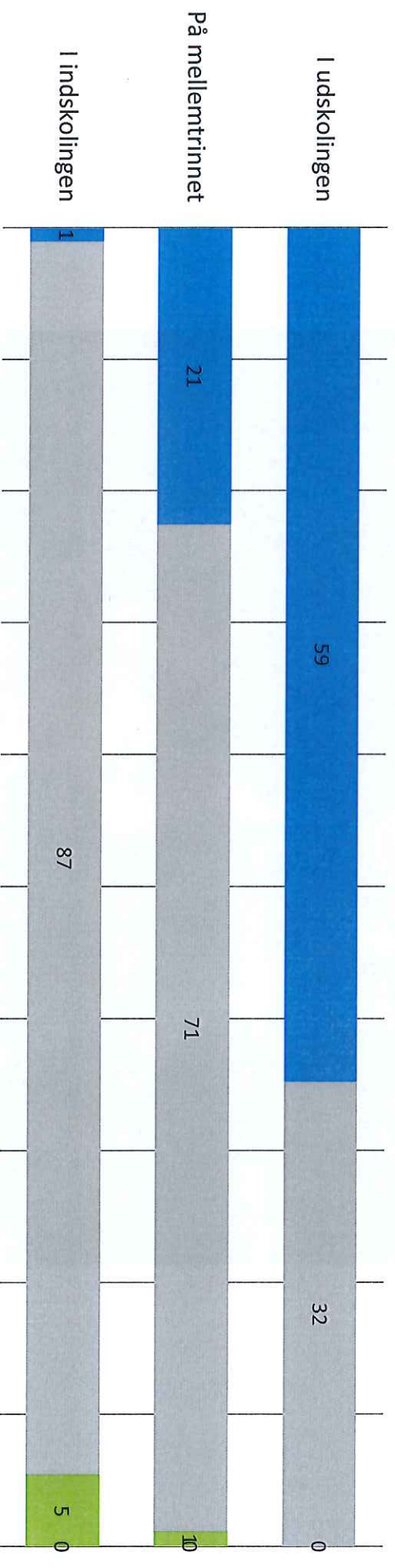


■ I meget høj grad
 ■ I høj grad
 ■ I nogen grad
 ■ I mindre grad
 ■ Slet ikke
 ■ Ved ikke

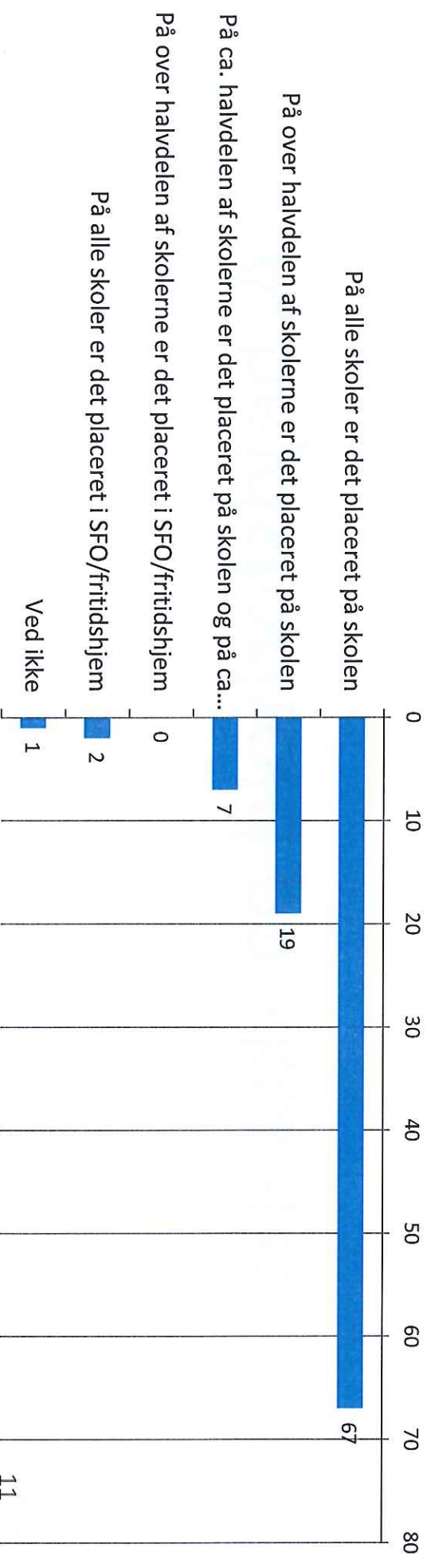
Lektiehjælp og faglig fordybelse



Hvem varetager typisk lektiehjælp og faglig fordybelse



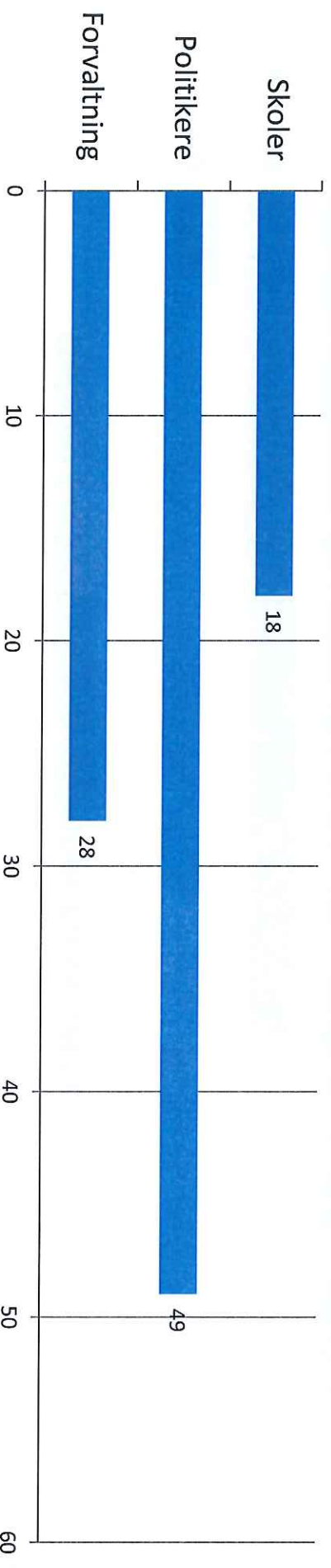
Er timerne med lektiehjælp og faglig fordybelse i indskolingen placeret på skolen eller på SFO/fritidshjem?



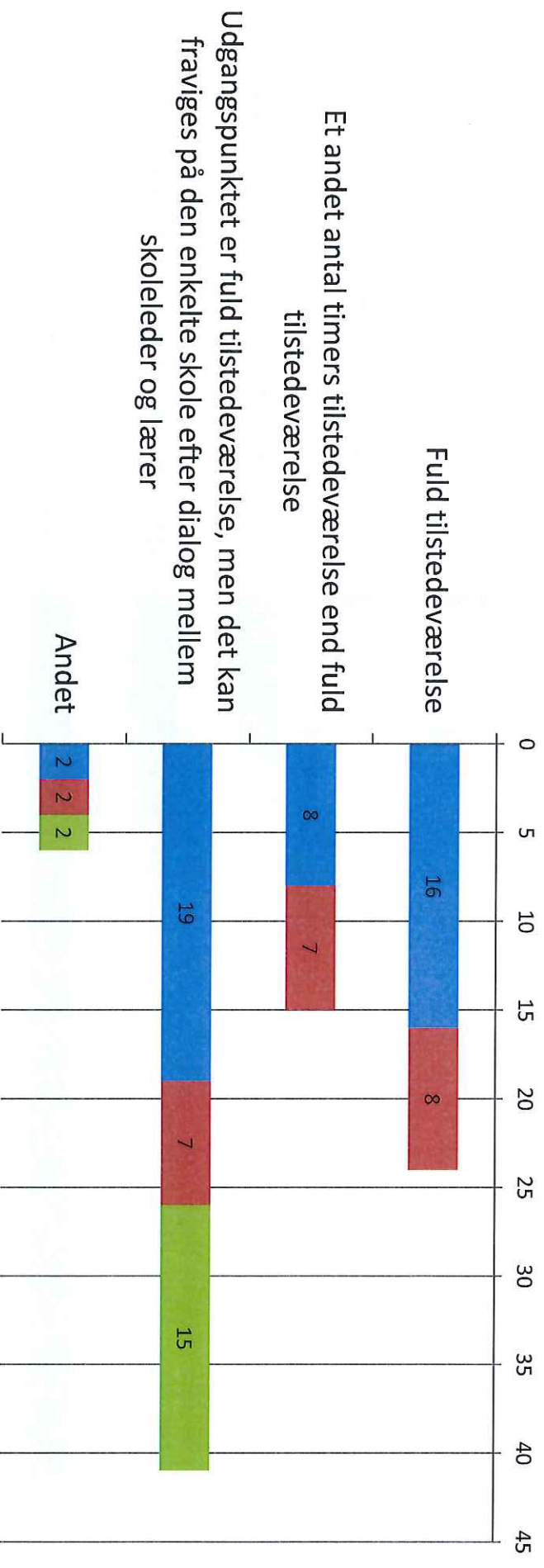
Arbejdsforhold på skolerne



Hvem har truffet beslutning om lærernes tilstedeværelse på skolen?

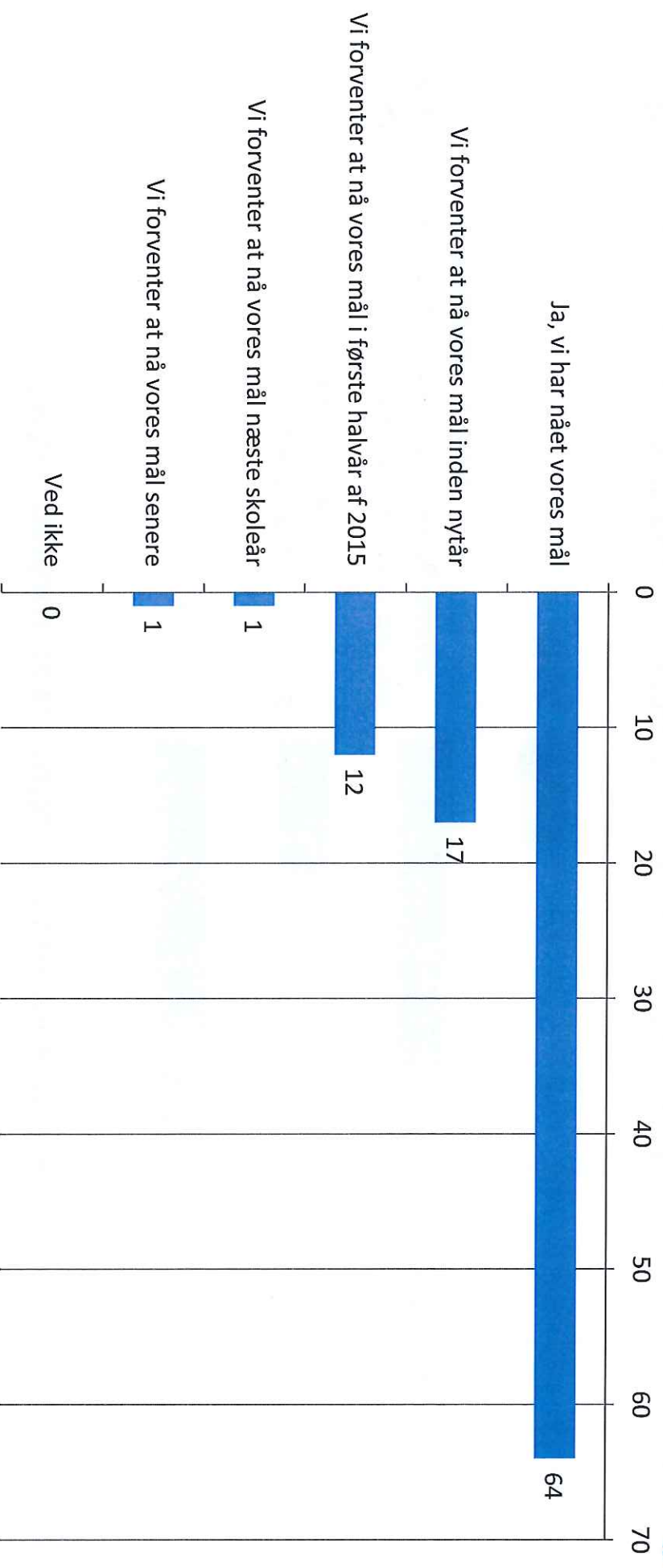


Hvilken beslutning er truffet om tilstedeværelse?

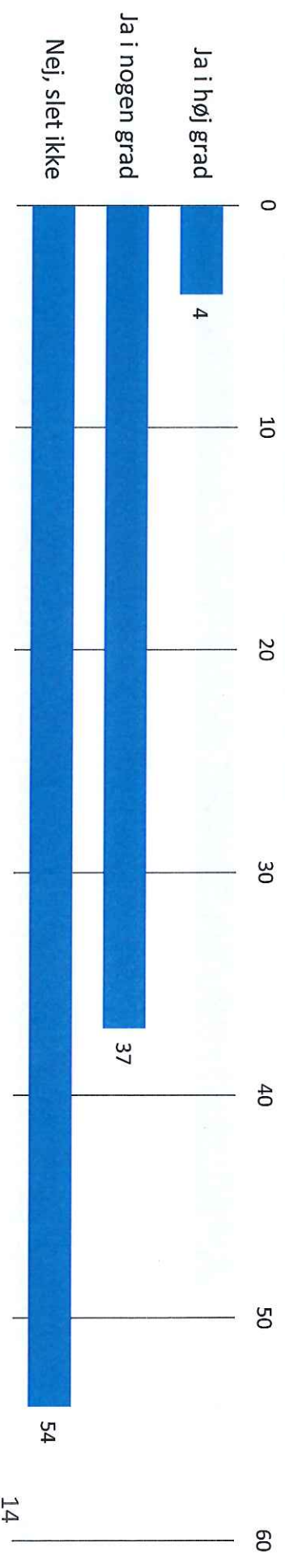


■ Politisk beslutning ■ Administrativ beslutning ■ Beslutning fra alle/størstedelen af skolerne

Har I nået jeres mål for etablering af arbejdspladser på skolerne?



Oplever I rekrutteringsproblemer på skolerne?



Politisk og administrativ styring



Den politiske og administrative styring

af forskellige temaer

Politisk styring

Tæt politisk styring
Fx konkrete retningslinjer, hyppige drøftelser

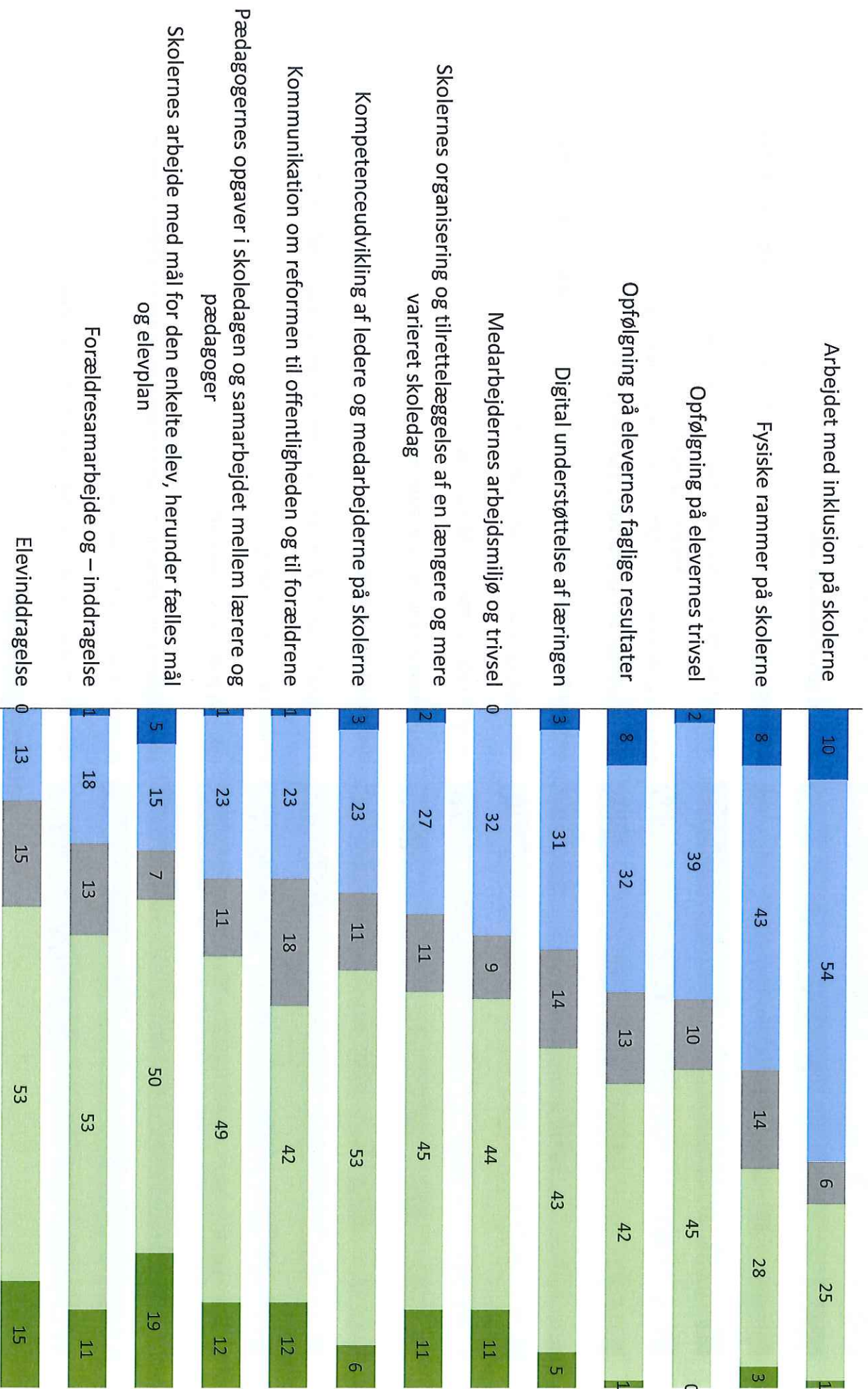
Overordnet politisk styring
Fx overordnede pejlemærker, stort råderum til forvaltning/ skoler

Administrativ styring

Tæt opfølgning fra forvaltning
Fx hyppig dialog med skolerne om temaet, forvaltning medvirker i udmøntning

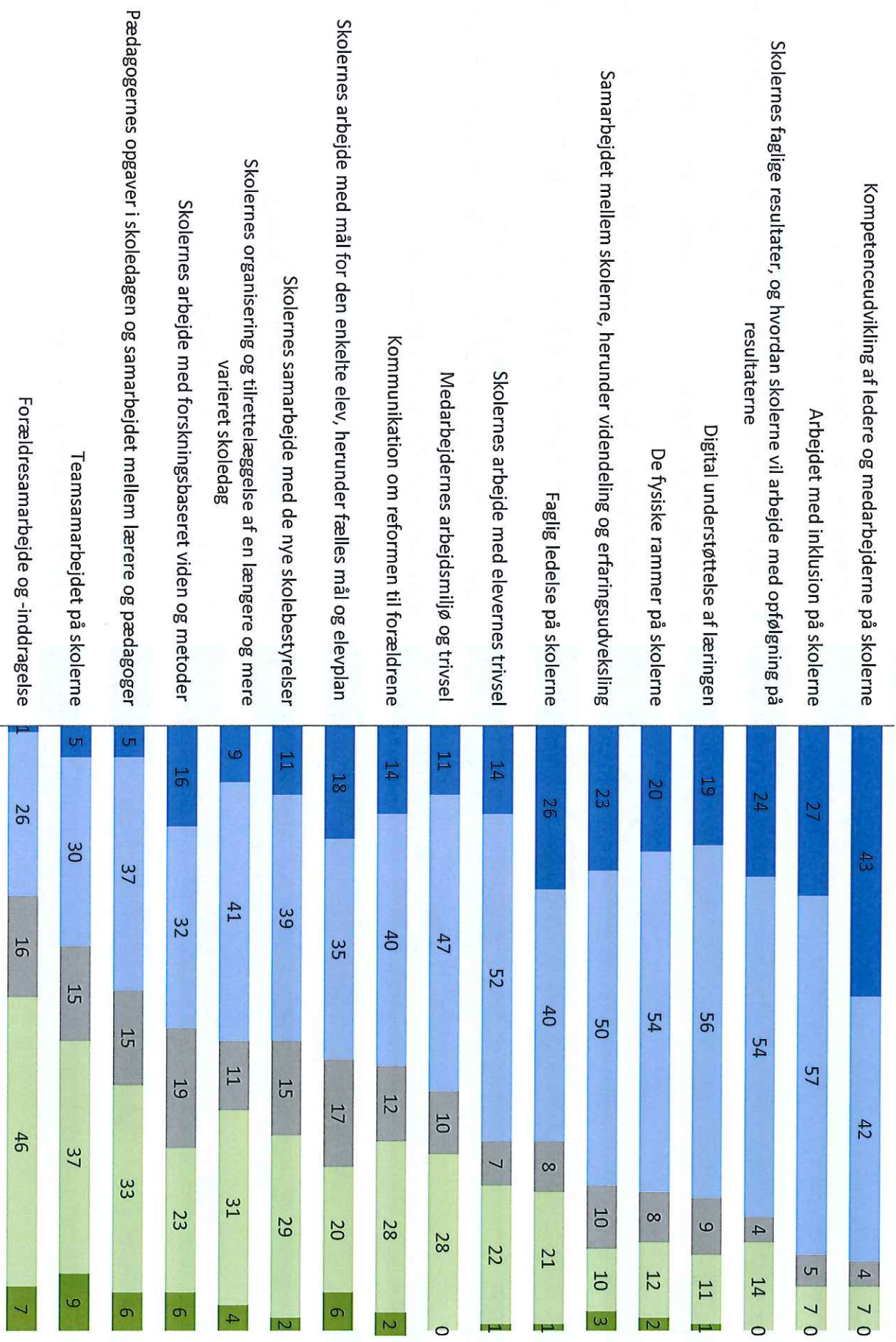
Stort råderum for skolerne
Fx dialog mellem skoler om temaet men forvaltning medvirker kun i mindre grad i udmøntning

Hvor tæt er/forventes den politiske styring i jeres kommune at blive for nedenstående temaer i reformens første skoleår?



■ MEGET TÆT POLITISK STYRING
 ■ TÆT POLITISK STYRING
 ■ HVERKEN/JELLER
 ■ OVERORDNET POLITISK STYRING
 ■ MEGET OVERORDNET POLITISK STYRING

I hvor høj grad følger forvaltningen i jeres kommune op på nedenstående temaer ift. skoleledelserne?

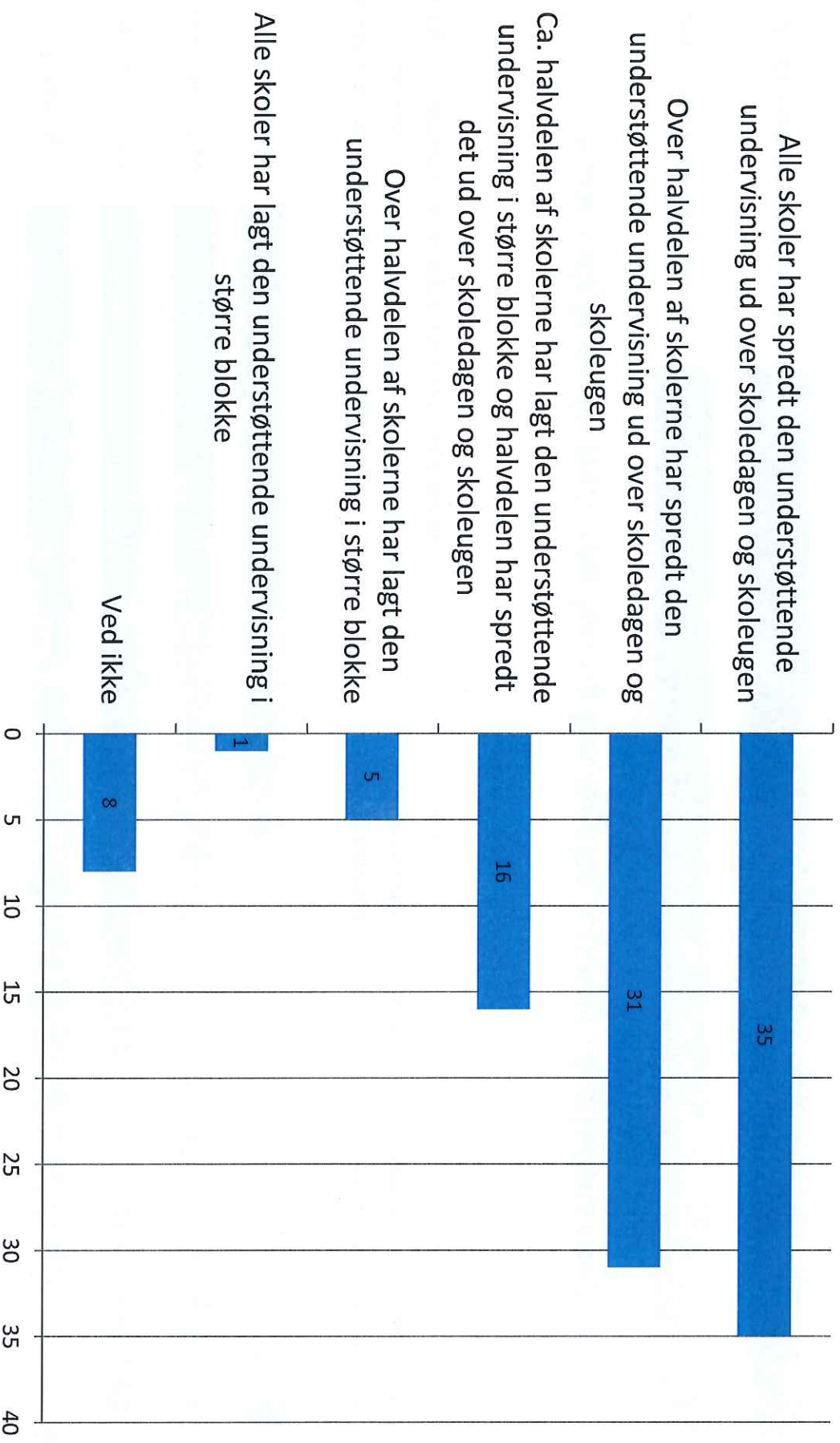


Øvrige resultater

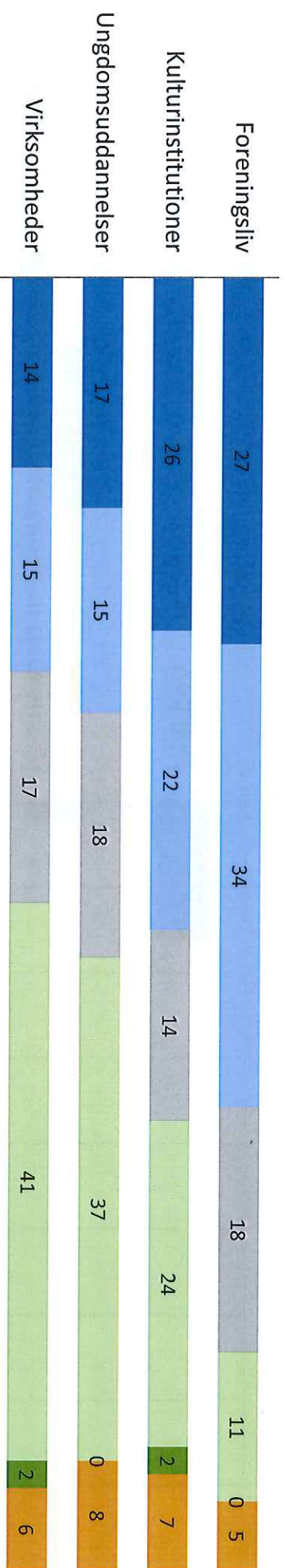


Understøttende undervisning

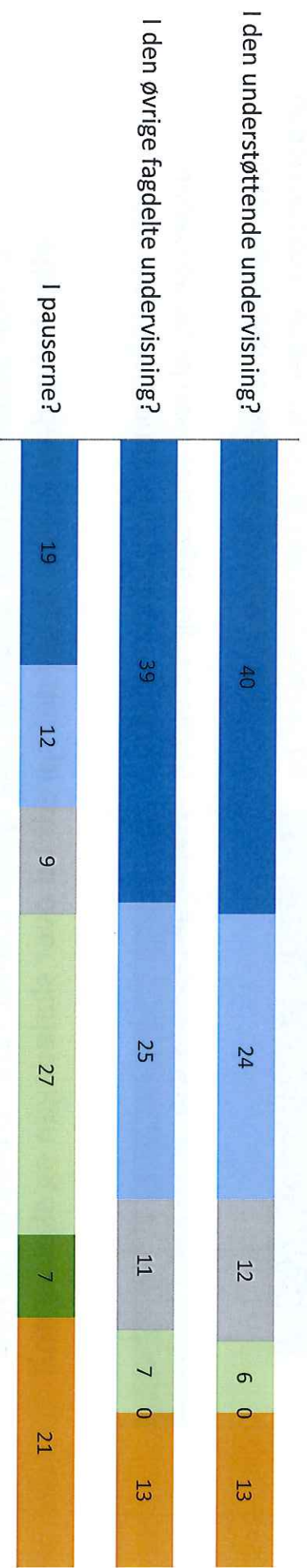
Er den understøttende undervisning typisk samlet i større blokke (fx hele eller halve dage), eller ligger det spredt ud over skoledagen og skoleugen?



Samarbejds partnere om den åbne skole, udover musikskoler og ungdomsskoler

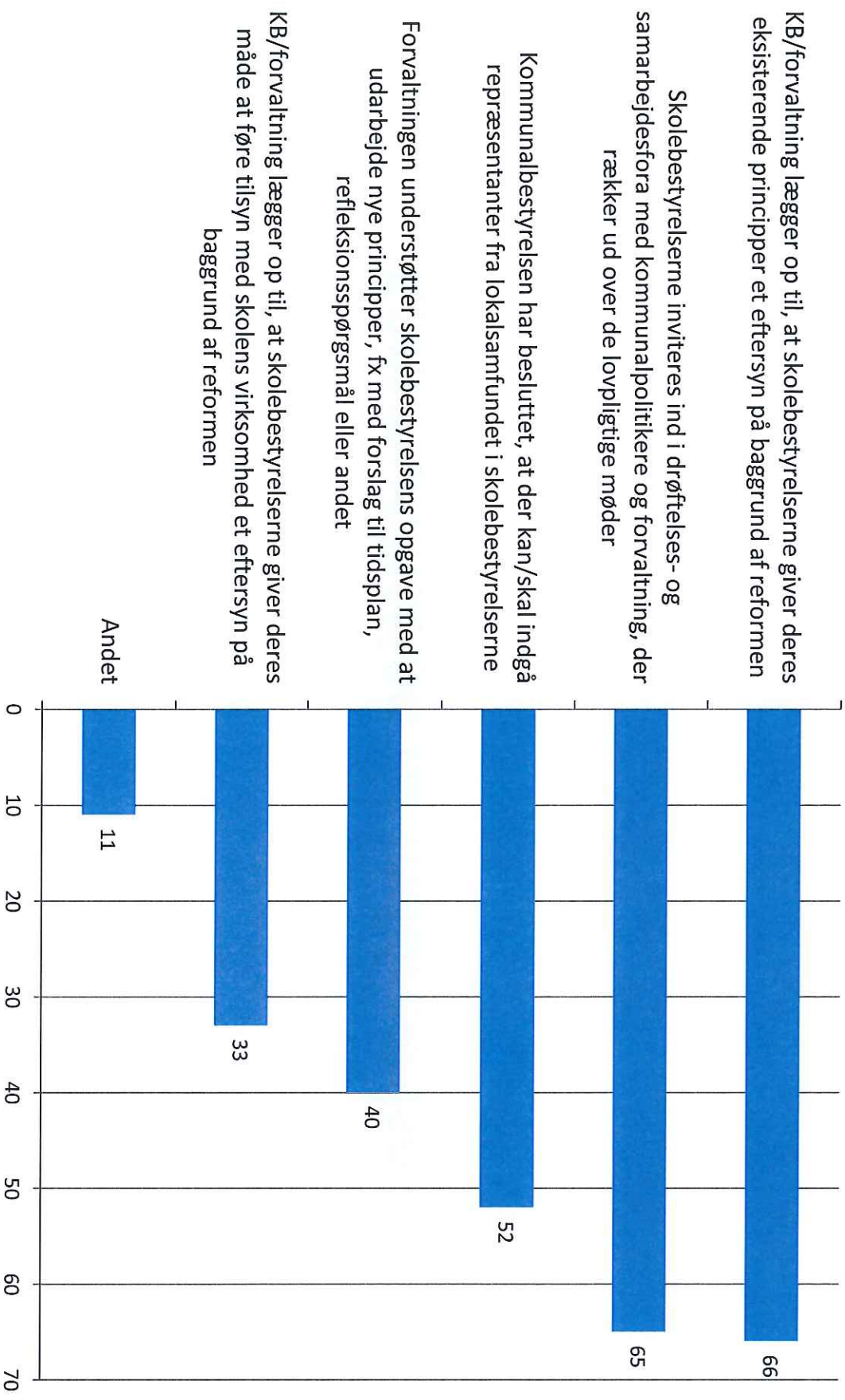


Hvor indgår de 45 min. motion og bevægelse, udover idrætstimerne?

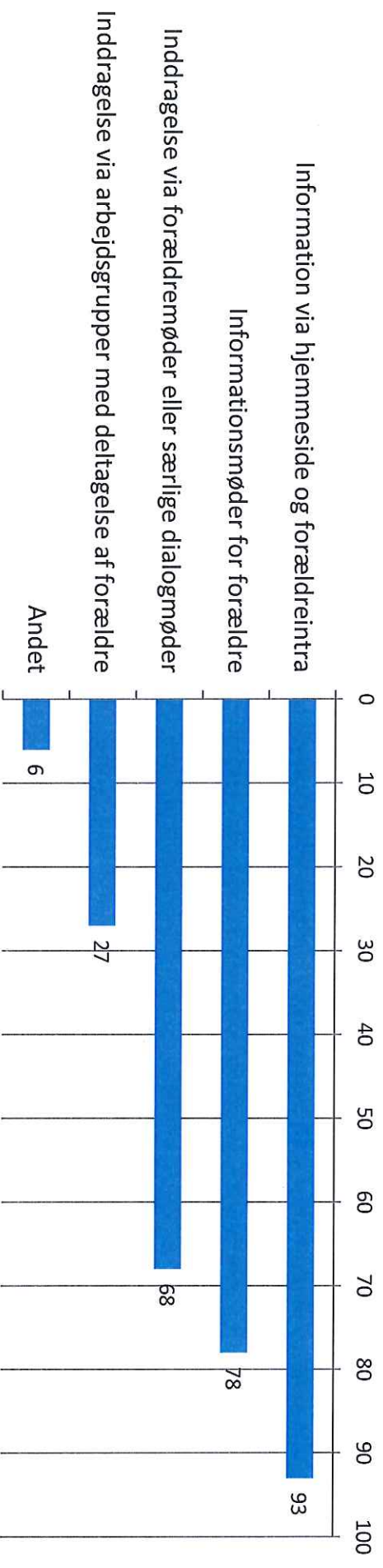


Kommunikation og inddragelse

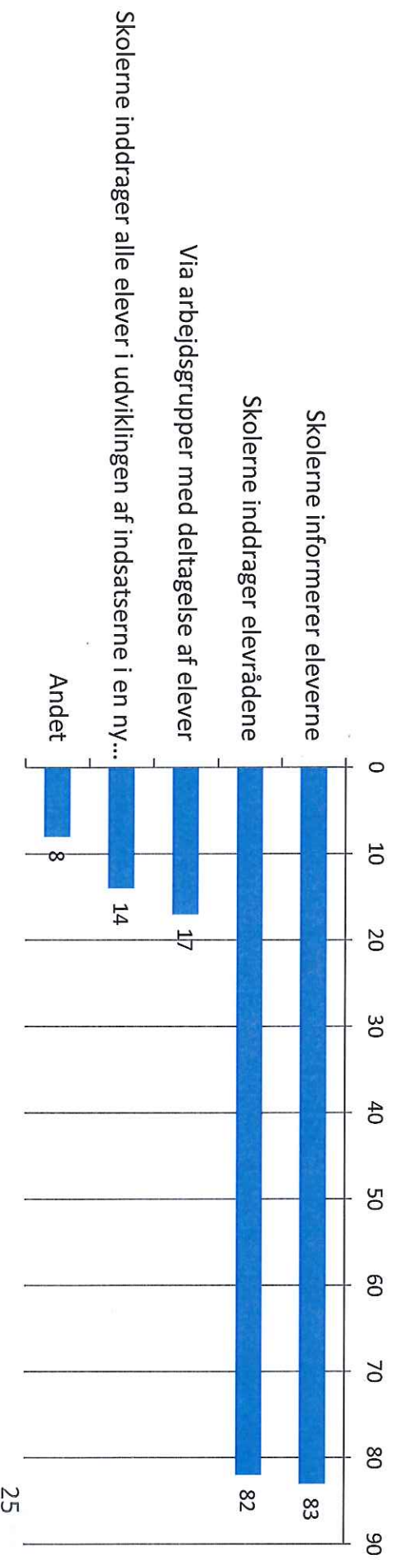
Hvordan arbejdes der i kommunen med skolebestyrelsernes opgaver i reformen?



Hvordan arbejdes der i kommunen eller på kommunens skoler i indeværende skoleår med information til og inddragelse af forældre om den nye folkeskole

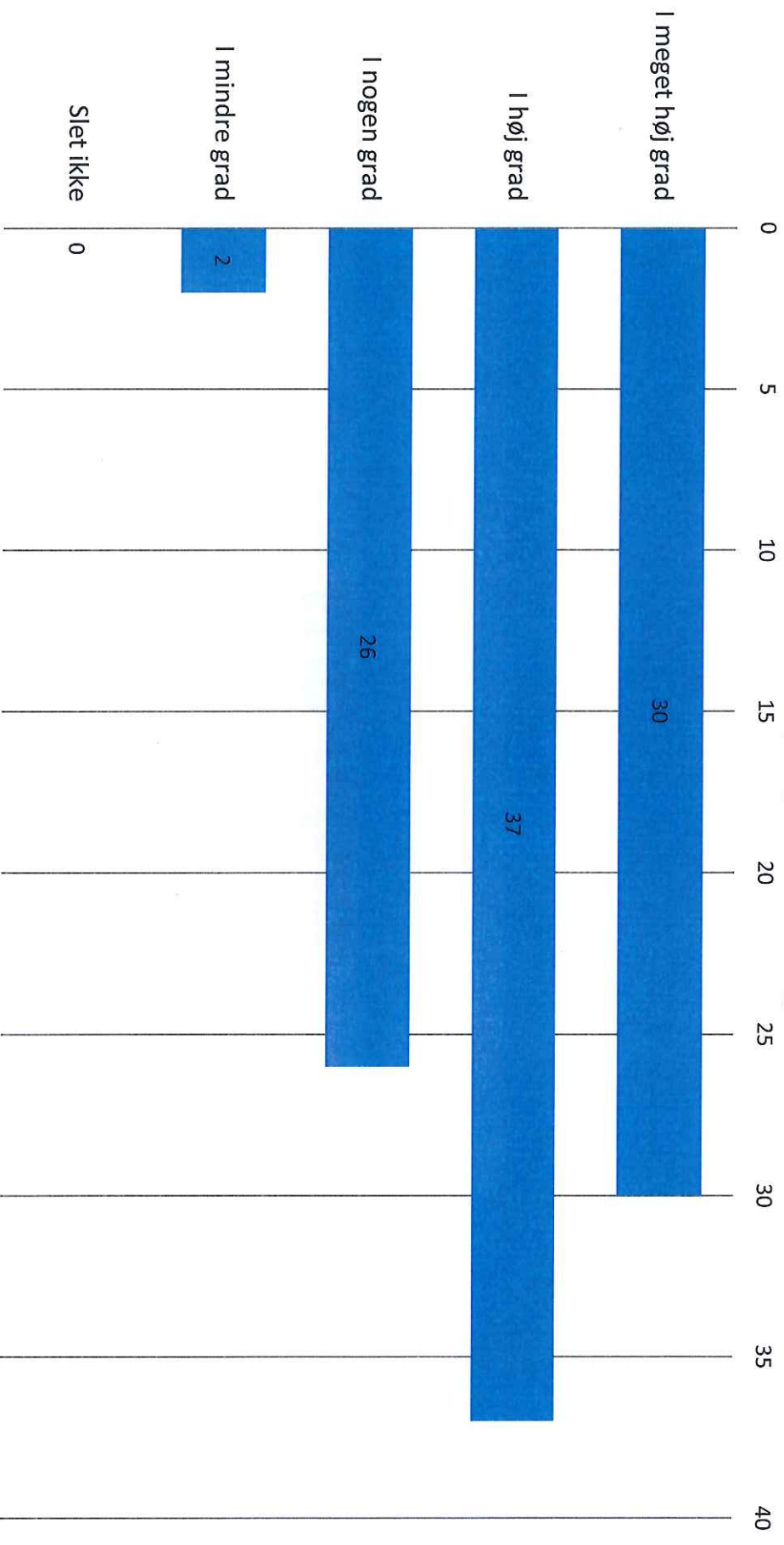


Hvordan arbejdes der i kommunen eller på kommunens skoler i indeværende skoleår med information til og inddragelse af elever ift. den nye folkeskole



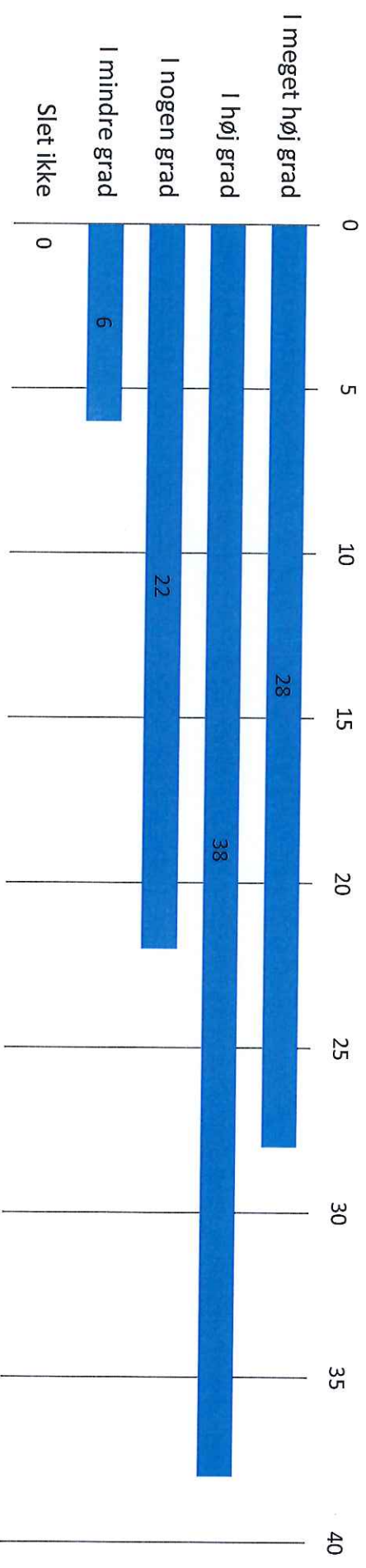
Digitalisering

I hvor høj grad arbejder kommunen med at ændre fordelingen mellem analoge og digitale læringsmidler



EUD-reform

I hvor høj grad er forvaltningen i dialog med skolelederne om skolernes ansvar for i 8. kl. op til 1. dec. 2014 at afgive standpunktskarakterer og vurdering af social og personlig parathed til ungdomsuddannelse ?



I hvor høj grad er forvaltningen i dialog med skolelederne og UU-lederen om ansvarsfordelingen og samarbejdet om uddannelsesparathedsvurdering for 8. kl. op til 1. dec. 2014 ?

